

gudelige Forsamlinger, om de ville hver Søndag eller hver Dag, er jo nemlig Noget, som de uden videre have fuld Frihed til —, og om de af disse Præster saaledes udførte kirkelige Handlinger kunne faae borgerlig Gylbighed. Det er dette, som Lovforslaget dreier sig om. — Det ærebe Fleertal betegner dernæst Valgmenigheder som Noget, der ligger udenfor og er imod den evangelisk-lutheriske Kirkes almindelige Orden. Jeg skal nu ikke indlade mig paa at tale om „den evangelisk-lutheriske Kirkes almindelige Orden“, fordi denne Kirke er forskjelligt ordnet i de forskjellige Lande, og fordi det, selv om man ikke i noget enkelt Land kan paapege Menigheder af selvsamme Slags som dem, hvorom der her er Tale, dog efter min Mening ikke har Meget at sige, idet man kan dog paavise — og det har ogsaa en af Biskopperne gjort i sin Betænkning — forskjellige Dannelser, som have ikke saa liden Lighed med de her omhandlede Valgmenigheder. Men jeg protesterer imod, at disse Valgmenigheder betegnes som staaende udenfor og stridende imod Kirkens Orden. Kirkens Orden er ikke altid den samme, og kirkelig Orden er jo ikke Andet end den kirkelige Lovgivning; naar denne forandres og tilstedes Valgmenighedsdannelse, saa falder saadanne Menigheder jo sammen med den kirkelige Orden. Sandshyligviis vil man heller ikke kunne opvise noget Exempel paa, at der andetsteds eksisterer nogen Sognebaandsløsningslov — jeg veed det i alt Fald ikke — men ikkebestomindre har Sognebaandsløsningsloven efter min Mening virket meget godt i de 13 Aar, i hvilke den har bestaaet. — Det ærebe Fleertal protesterer dernæst imod, at man kan kalde nærværende Lovforslag en Udvidelse af Sognebaandsløsningsloven, og imod, at den nævnte Lov skulde have ophævet Sognegrænsen som Menighedsgrænse. Dette troer jeg imidlertid kun er en blot og bar Strid om Ord; thi jeg formaar sandeligt ikke at indse rettere, end at Sognegrænsen virkelig maa siges at være bortfalden ved hiin Lov, idet Sognene jo nu, ikke mere omfatte Menighederne. Det er ikke, som det ærebe Fleertal siger, saa, at man løser Sognebaand for at komme ind i en anden Sognemenighed. Nei, Sognebaandsløsningsloven tilstedes at kunne

knytte sig til en anden Sognepræst, og man faaer slet ikke Noget ved hans Sognemenighed som saadan at bestille, fordi man knytter sig til hans Person. Det var et personligt Baand mellem Sjælesørgeren og Sognebaandsløseren, der oprettedes ved Loven af 4de April 1855, og ikke nogen ny Sogneforbindelse. — Fremdeles gjør Udvalgets Fleertal den Indbending imod nærværende Lovforslag, at der ikke vil opnaaes noget Virkeligt ved, at det, medens Alt ellers forbliver uforandret, tilstedes misfornøiede Minoriteter i Menighederne at sondre sig ud fra de øvrige Menighedsmedlemmer. Men jeg seer ikke, hvorfra Fleertallet har dette, at Alt iøvrigt skulde behøve at forblive uforandret, fordi en saadan Udtrædelse fandt Sted. Det er ingenlunde af dette Lovforslags Forsvarere nogenstunde blevet paastaet, at man ikke ad andre Veie skulde kunne og burde virke til en bedre Sjælesorg og en større Tilfredsstillelse af Menighedernes Trang. Men veed det ærebe Fleertal ingen bedre Maade at tilfredsstille de Misfornøiede paa end ved at tillade dem at leve roligt for sig? Og hvad kan der tabes, hvad Skade kan der opstaae derved? De Ydelsler, som tilkomme Sjælesørgeren som saadan, blive uforandrede for alle Sognebaandsløseres Vedkommende, endogsaa de personlige Ydelsler til Præsten, saalænge han bliver i sin Stilling. Fleertallet siger, at det Utilfredsstillende maatte blive tilbage, naar de Misfornøiede sondrede sig ud, baade for de øvrige Menighedsmedlemmer og i mange andre Menigheder; men det Utilfredsstillende vil jo kunne være af en ganske forskjellig Art. Det Utilfredsstillende kan være noget Saadant, som det staaer i Kirkebestyrelsens Magt at sjerne, f. Ex. naar Præsten forsømmer sit Embede. Men det ærebe Fleertal erkjender i det af det selv antydede Forslag, at der ogsaa kan være meget Utilfredsstillende, som Kirkebestyrelsen ikke kan raade Bod paa. Fleertallet siger jo nemlig, at ogsaa, hvor der ikke er fjellig Grund til Besværning, bør man søge at afhjælpe Traengen; men derved erklærer Fleertallet jo selv, at der kan findes meget Utilfredsstillende, som dog ikke saaledes ligefrem vil kunne fjernes. Det forekommer mig altsaa, at man heller ikke kan tiltræde hiin Ytring af Fleertallet. Der vil na-